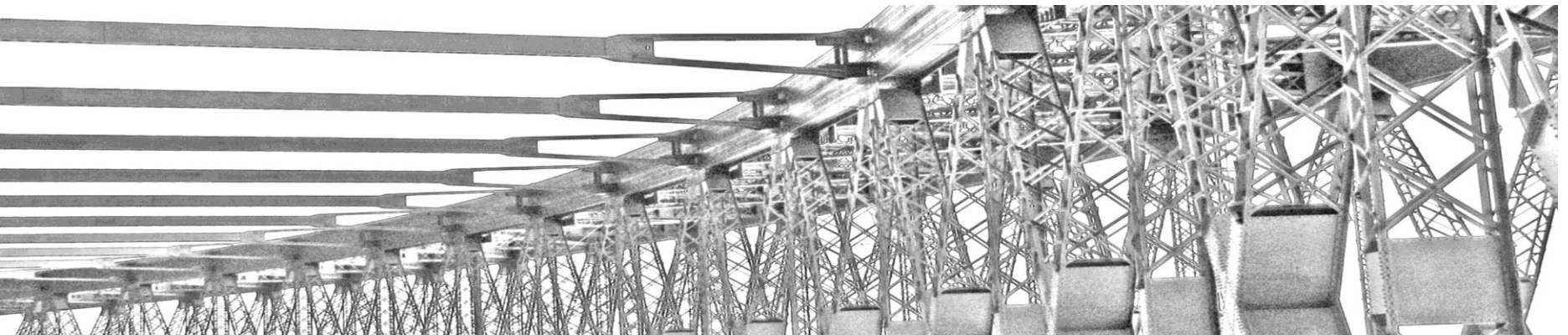

VÝVOJ VEŘEJNÉ AUTOBUSOVÉ DOPRAVY V ČR

Vliv sporu Ústeckého kraje s DPÚK na
veřejnou dopravu v ČR

VÍTE, V JAKÉM REŽIMU ZAJIŠŤUJETE VEŘEJNOU LINKOVOU DOPRAVU?

Na základě čeho dostáváte finanční prostředky od kraje?

Máte právní jistotu, že to tak bude i nadále?

Znaky veřejné dopravy

- Licence jako autoritativní správní akty?
 - § 10 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě
 - pouze na jejím základě může dopravce zahájit provozování veřejné linkové dopravy - uděluje dopravní úřad / Ministerstvo dopravy ČR
 - ve veřejném zájmu možnost vázat udělení licence na souhlas dopravce s provozováním jiné linky, vedením linky odlišně od žádosti dopravce nebo na uzavření smlouvy o závazku veřejné služby
 - Jaký charakter má Vámi uzavřená smlouva s krajem?
 - definuje vše potřebné pro plnění závazku veřejné služby?
 - definuje doplňující podmínky?
 - úhrada zálohových plateb, splatnost aj.
 - předběžný odhad prokazatelné ztráty
-

Licence

- „Od vybrání správního poplatku se podle položky č. 32 zmocnění č. 3 sazebníku poplatků zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ..., upouští, neboť dopravce <přijal> závazek veřejné služby....“
 - Pramen: platná licence vedená na provozování veřejné linkové osobní dopravy vnitrostátní pod značkou 12065/DS/04/13354 vydaná Krajským úřadem Ústeckého kraje
-

PRÁVNÍ NEJISTOTY

Závazek veřejné služby

- definováno v nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 jako závazek, který by dopravní podnik na základě svých vlastních obchodních zájmů nepřevzal vůbec nebo ve stejném rozsahu nebo za stejných podmínek
 - závazek dopravce zajistit provozování veřejné linkové dopravy plynule a podle schváleného jízdního řádu
 - povinnost kraje vyrovnat dopravci prokazatelnou ztrátu
 - Vzniká v ČR na základě písemné smlouvy, kterou dopravce uzavře s krajem (§ 19 odst. 1 zákona č. 111/1994)
 - vyloučeno z působnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a zákona č. 139/2006 Sb., koncesní zákon
 - vyrovnání prokazatelné ztráty na základě nařízení vlády České republiky č. 493/2004 Sb., kterým se upravuje prokazatelná ztráta ve veřejné linkové dopravě
-

Nejasná situace z důvodu mezer v zákoně

- Evropská komise
 - se zabývá postupem výběru dopravců v ÚK v roce 2006 a 2007
 - dále řeší nedovolenou státní podporu v ÚK poskytovanou městským dopravním podnikům
 - kompetenční spory
 - mezi Ministerstvem vnitra ČR a Ministerstvem dopravy ČR
 - mezi Ministerstvem vnitra ČR a obecnými soudy
 - důvodem je nejasná situace ohledně řešení sporu mezi DPÚK a Ústeckým krajem - který orgán je příslušný rozhodnout?
-

ŘEŠENÍ PRÁVNÍCH NEJISTOT

Usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu v Brně

Usnesení ZS NSS

- Licence je „individuálním správním aktem“
 - Povinnost kraje zabezpečit veřejnou dopravu v kraji
 - veřejná doprava je “typickým příkladem pečovatelské správy“
 - „Strany smlouvy si nemohou volně sjednat výši částky, kterou bude kraj poskytovat dopravci, či její složky ... <jsou >... povinnost kraje hradit dopravci prokazatelnou ztrátu vzniklou plněním závazků veřejné služby.“
 - Smlouva podle § 19 zák. č. 111/1994 Sb. je veřejnoprávní smlouva subordinačního charakteru
 - Podstatná část povinností stran je vymezená jednoznačně a nesmí být předmětem smluvní dohody
-

Usnesení ZS NSS

- „Hlavním úkolem kraje při plnění této povinnosti není vystavovat adresáty správního práva svému mocenskému působení, ani zvažovat, jak co nejúčelněji naložit s vlastním majetkem, nýbrž zajistit obyvatelům kraje možnost využívat po všechny dny v týdnu sítě veřejné linkové dopravy. „
-

Usnesení ZS NSS

- „Ještě před uzavřením smlouvy o závazku veřejné služby jsou tedy povinnosti dopravce v podstatné míře určeny individuálním správním aktem, který upravuje právě provozování veřejné linkové osobní dopravy (tedy předmět smlouvy), a při uzavírání smlouvy se již na nich nic nemění.“
 - „Způsob výpočtu prokazatelné ztráty, včetně pravidel pro kalkulaci přiměřeného zisku, pak stanoví prováděcí předpis ..., o prokazatelné ztrátě ve veřejné linkové osobní dopravě, kterou s účinností k 21. 9. 2004 nahradilo nařízení vlády č. 493/2004 Sb.“
-

Usnesení ZS NSS

- „Nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 ve svém článku 1 odst. 4 dává příslušným orgánům členských států možnost uzavřít s dopravním podnikem smlouvu na veřejné služby za účelem zajištění přiměřených dopravních služeb, současně však v odst. 5 téhož článku připomíná, že tytéž orgány mohou „zachovat nebo uložit závazky veřejné služby“ v městské, příměstské a regionální přepravě cestujících.“
-

Pramen

- Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2008, čj. Konf 31/2007-82, www.nssoud.cz
 - <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=15819>
-

DŮSLEDKY USNESENÍ NSS

Jaké důsledky může mít rozhodnutí NSS?

- Komu byla vydaná licence by měl plnit závazky veřejné služby po dobu její platnosti
 - Kraj by měl hradit prokazatelnou ztrátu vzniklou plněním závazků veřejné služby
 - Smlouva by měla sloužit k definici doplňujících podmínek které nejsou přesně definované v právních předpisech
-

Uplatnění nařízení 493/2004 Sb.

- správná aplikace může vést také k „omlazení“ vozových parků (8 let) v ČR (stanovisko MDČR ze dne 23.12.2005)
 - bez nutnosti zapojování dalších finančních prostředků jako např. splátkového prodeje
 - bez nutnosti plnění nadbytečných dotačních podmínek
-

NAŘÍZENÍ ES 1370/2007 O VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH V PŘEPRAVĚ

Nové nařízení v oblasti veřejných služeb v přepravě cestujících po železnici a silnici

Nařízení (ES) č. 1370/2007

- nahrazuje nařízení (EHS) č. 1191/69 a nařízení (EHS) č. 1107/70
 - účinné od 12/2009
 - přechodné období do 12/2019
 - nově definuje závazky veřejné služby a také smlouvy o veřejných službách
 - nově stanoví obecná pravidla pro uzavírání smluv o veřejných službách a pravidla kontroly
 - nově stanoví minimální obsah smluv o veřejných službách
 - ponechává pravomoce správních úřadů → otázka, jak bude toto nařízení transformováno do právního řádu ČR
-

STUDIE V NĚMECKÉ SPOLKOVÉ ZEMI HESSEN

Nadace německého odborového svazu Hans-Böckler zveřejnila studii, ve které porovnála kvalitativní a kvantitativní výsledky v zadávání základní dopravní obslužnosti přímým způsobem a veřejným výběrovým řízením

Vývoj ukazatelů cestujících

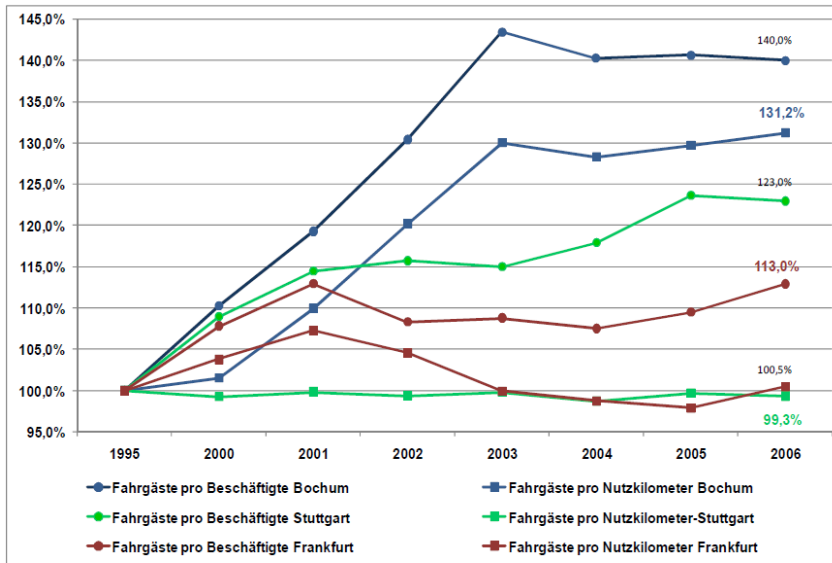

Abbildung 1: Ausgewählte Entwicklungen von Kennzahlen der angebotsrelevanten Daten

- cestující / zaměstnanci
- cestující / užitkový km
- systém přímého zadání
 - Bochum/Gelsenkirchen
 - Stuttgart
- systém veřejné zakázky
 - Frankfurt

Vývoj finančních ukazatelů

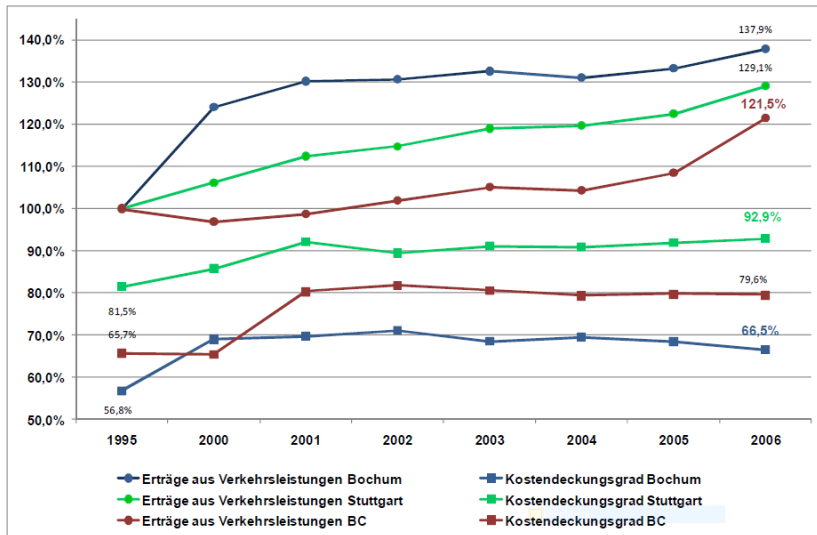

Abbildung 2: Ausgewählte Werte der Entwicklung von wirtschaftlichen und finanziellen Daten

- **výnosy**
- **pokrytí nákladů**
- **system přímého zadání**
 - Bochum/Gelsenkirchen
 - Stuttgart
- **system veřejné zakázky**
 - Frankfurt

Prameny

- Úplná studie

http://www.boeckler.de/pdf/pm_mbf_2008_05_15_studie_kurz.pdf

- Zkrácená verze

http://www.boeckler.de/pdf/mbf_oepnv_resch_lang_2006.pdf

ZÁVĚR

Jen společnými silami dokážeme veřejnou
dopravu liberalizovat

